

VI ER OGSÅ KIRKEN
- en forening af katolikker

www.veok.dk

VEOK's Nyhedsmail nr. 35

21-jan-2007

Nytårshilsen til alle VEOK's medlemmer

Januar er opkaldt efter den romerske gud Janus – guden med de to hoveder, så han ser både tilbage og fremad. Det gør mange mennesker også i forbindelse med nytåret: tænker på, hvad der er sket i året, der gik, og fremsætter ønsker om, hvad der skal ske i det nye år. Derfor vil jeg nu fortælle vore medlemmer om to møder, jeg i det forløbne år har deltaget i, for de var begge for mig både opmuntrende og opløftende.

Freisingmødet 16.-18. juni 2006

VEOK er som bekendt en del af en større bevægelse: IMWAC = "International Movement We Are Church". Hvert tredje eller fjerde år afholdes et rådsmøde, hvor repræsentanter for de nationale afdelinger mødes for at drøfte problemer og lægge strategier for fremtiden. Et sådant møde fandt sted i Freising, lidt nord for München, i juni. Der var 22 deltagere, repræsenterende følgende lande: Belgien, Danmark, England (og Irland), Holland, Italien, Norge, Portugal, Spanien, Sydtyrol, Tyskland og USA.

Efter at formanden, Christian Weisner fra Tyskland, havde budt velkommen, havde en repræsentant for hvert land ti minutter til at redegøre for "We Are Church's" situation i hans eller hendes land. Indlæggene viste, at der var store forskelle fra land til land, hvilke egentlig ikke kan undre, da forholdene må være anderledes i lande som Italien, Spanien og Portugal, hvor stort set hele befolkningen er katolikker i sammenligning med fx Tyskland, hvor forholdet mellem katolikker og protestanter er fifty-fifty, og Skandinavien, hvor kirken er en diasporakirke, kun omfattende en lille brøkdel af befolkningerne.

Trods forskellene viste indlæggene, at vi stod over for de samme problemer. Alle beklagede nemlig, at Vatikanet udnævnte mere og mere konservative biskopper, og at lægfolk fik mindre og mindre indflydelse i kirken. Enkelte deltagere gav dog udtryk for, at det ville blive bedre med den nye pave, for nok ville Benedikt XVI (kaldet B16) efter alt at dømme også udnævne konservative biskopper, men de ville ikke være så dogmatiske som de, hans forgænger havde udnævnt. Desuden ville de være mere intelligente.

Et andet fælles problem var, at "We Are Church" og andre reformivrige græsrodsbevægelser blev boycottet af biskopperne. Bedst var situationen i Østrig, hvor man ikke følte, man stødte mod mur af beton, men af gummi. Også i Norge syntes situationen at være en kende anderledes, for den nye Oslobiskop var ikke helt så negativ som sin forgænger. Han havde fået sin uddannelse i Klosterneuburg og kendte derfor bevægelsen fra Østrig.

Et tredje fællestræk var beklagelsen over manglen på præster og at biskopperne prøvede at løse problemet ved at indkalde flere og flere præster fra Polen og Afrika, dvs. fra kulturer, der var den vesteuropæiske fremmed. I Holland havde man endda oplevet, at menigheder havde reageret så kraftigt mod de indkaldte polske præster, at de var blevet tvunget til at rejse hjem igen. Fra mange sider blev der desuden rejst en kritik af, at biskopperne ikke rådførte sig med menighederne, inden de nedlagde sogne og solgte kirker. Derfor var der flere steder alvorlige spændinger mellem den lokale biskop og hans menigheder. Forholdene omkring St. Dominikus kirken i Amsterdam illustrerede dette. Her ville biskoppen sælge kirken. Da menigheden ikke ville acceptere det, købte den kirken og begyndte at holde gudstjenester uden præst. Til alles overraskelse blev det en stor succes: 600 mennesker i kirken hver søndag, hvoraf halvdelen var protestanter.

Angående "We Are Church"-gruppernes aktiviteter havde de for det meste bestået af udsendelse af nyhedsbreve og pressemeddelelser. Der udspandt sig derfor en længere diskussion om man ikke havde talt længe nok. Var tiden ikke inde til handling? De tyske og østrigske repræsentanter var temmelig tilbageholdende over for handlinger og aktioner, for de mente ikke, at mulighederne for at komme i dialog med biskopperne var udtømte endnu. Det var mest repræsentanterne fra Italien, Spanien og Portugal, der talte for aktioner. Det var efter deres mening den eneste måde, man kunne tvinge biskopperne til at samarbejde. Og ville de ikke, kunne man klare sig uden dem. At være illoyal over for kirkens ledelse, bekymrede dem ikke, for var der nogen, der havde været illoyal over for Evangeliet, havde det været Vatikanet. En gav endog udtryk for, at vi ikke havde brug for autoriteter i kirken. Vi kunne selv træffe de nødvendige beslutninger.

Min egen holdning var, at jeg helst ville følge tyskerne og østrigerne. Men samtidig forstod jeg også de sydeuropæiske frustrationer. Jeg mente endvidere, at vi havde brug for teologiske og kirkejuridiske autoriteter, men at deres autoritet burde basere sig på viden, indsigt og forståelse, for i den moderne verden bliver ingen en autoritet, blot fordi han er præste- eller bispeviet.

Diskussionen herom førte videre til en drøftelse af "perspektiver for kirkelige reformer under pave Benedikt XVI". Her var nogle dybt fortvivlede, andre mere optimistiske, men generelt var der ikke den store tiltro til, at den nye pave ville påbegynde et reformarbejde. Et argument herfor var, at han endnu ikke havde svaret på det brev Christian Weisner på vegne af IMWAC havde sendt til Benedikt XVI med ønske om et møde (sendt med en lykønskning med valget umiddelbart efter hans indsættelse 2005). Vi besluttede derfor at sende ham et nyt brev (om svaret herpå, se senere).

Men egen holdning hertil var, at man ikke forvente sig større ændringer under den nye pave. Han er 79 år og ved derfor, at han ikke vil være pave i ret mange år. Johannes XXIII var også en gammel mand, da han blev valgt (næsten 77), men til forskel fra ham, har Benedikt XVI tilbragt 24 år bag Vatikanets beskyttende mure. Han har været den loyale embedsmand, og nu er han den loyale forvalter af den arv, han har fået overdraget. Derfor vil der højst finde nogle småjusteringer sted hist og her under hans pontifikat.

Herefter udspandt sig en længere diskussion om et Vaticanum III. Skulle det være et IMWAC-mål at propagandere for et nyt koncil? Fra spansk og portugisisk side var man betænkelig, for kunne man ikke risikere at få en endnu mere konservativ kirke på grund af alle de stokkonservative biskopper Johannes Paul II havde udnævnt? At kvinder skulle få lov til at deltage, skulle man heller ikke forvente. Også tyskerne havde indvendinger. De mente, at Det andet Vatikanerkoncil beslutningerne endnu ikke var blevet fuldt ud implementeret, så det var bedre at vente til det var sket. Omvendt blev ideen om et nyt koncil stærkt støttet fra Holland og USA. Et af deres argumenter var, at den officielle forberedelse ville tage mindst fire år, så det gjorde ikke noget, at vi allerede nu begyndte at propagandere for det. Desuden ville et koncil have sin egen dynamik, så hvis kvinder ikke ville få lov til at deltage i den første session, kunne man ikke afvise, at de ville gøre det i den sidste.

Selv var jeg blandt dem, der støttede indkaldelsen af et Vaticanum III. Jeg gjorde opmærksom på, at kirkens problemer var så store og så fundamentale, at de kun kunne løses af et koncil. Desuden gjorde jeg med henvisning til den amerikanske teolog Paul Lakelands nye bog "The Liberation of the Laity" opmærksom på, at Det andet Vatikanerkoncil havde undladt at formulere en egentlig teologi for lægfolks rolle i kirken. Det var for mig det vigtigste, for som kirken ser ud i dag, er det lægfolk (og herunder især kvinderne), der holder kirken oppe, ikke præsterne eller hierarkiet. Den uformelle snak under et koncil skulle man heller ikke undervurdere. Af udsagn fra biskopper, som deltog i Det andet Vatikanerkoncil, vidste jeg, at den var af største betydning. Endelig ville der ligesom sidst blive sat en enorm debat og forskning i gang i kredse, som ikke direkte havde noget med konciliet at gøre. Også det ville være af stor betydning.

Efter debatten viste det sig, at et flertal af deltagerne ønskede, at vi skulle propagandere for indkaldelsen af et nyt koncil. Derudover stillede jeg forslag om, at vi kopierede FN og valgte årlige mærkesager. 2007 kunne for eksempel gøres til et kvindeår, hvor vi koncentrerede alle vore aktiviteter omkring kvinders rolle i kirken, 2008 til et gengifte år o.s.v. Flere bakkede ideen op, men nogen formel beslutning herom blev ikke truffet.

Det var første gang, jeg deltog i et IMWAC-møde. Mit indtryk var, at IMWAC er en bred, politisk midtsøgende bevægelse, der ikke er interesseret i at provokere de kirkelige myndigheder. Det er dialog og samarbejde, man ønsker, ikke konfrontation. Enkelt personer kan, som det vel også er fremgået af ovenstående, nok have temmelig rebelske og rabiate synspunkter, ligesom de kan være medlemmer af eller støtte mere radikale græsrodsbevægelser som "Woman Ordination Worldwide" (WOW: bevægelse, der ønsker kvindelig ordination), "Catholics For a Free Choice" (CFFC: bevægelse der vil overlade spørgsmålet om moderskab og abort til den enkelte kvinde), men som bevægelse er IMWAC yderst forsigtig med at identificere sig med disse (i hvert fald den sidste). Derimod har man vist ikke så meget imod at støtte den i dag verdensomspændende

bevægelse "International Federation of Married Catholic Priests" (IFMCP: forening af tidligere præster, som med og uden kirkens samtykke har giftet sig). Dem har vi nemlig virkelig brug for i en tid med udbredt præstemangel.

Uppsala 23.-24. september 2006

Mødet var indkaldt af den svenske reformbevægelse "Katolsk Vision". Det havde deltagelse af 26 personer (som dog ikke alle var med til alle møder) fra Danmark, Finland, Norge og Sverige. Desuden deltog Christian Weisner som repræsentant for IMWAC samt et elskeligt irsk ægtepar fra "We Are Church-Ireland". Endelig fik vi besøg den sidste dag af den svenske katolske kirkes grand old lady Gunnel Vallquist.

Mødet var nogenlunde struktureret som Freising-mødet. Først holdt Christian Weisner et foredrag om skabelsen af "We Are Church"-bevægelsen i Østrig og Tyskland, og om hvordan den hurtigt var blevet verdensomspændende. Derefter havde en repræsentant for hvert land en halv time til at fortælle om forholdene i hans eller hendes land.

I alle de nordiske lande er den katolske kirke en diasporakirke. Den er også i vid udstrækning en immigrantkirke (mindst i Danmark, tydeligst i Finland og Sverige). Desuden er hovedparten af præsterne udlændinge. Fra alle sider blev der givet udtryk en utilfredshed med de polske præster.

Men bortset fra disse fællestræk var situationen meget forskellig fra land til land.

I Finland er situationen fortvivlende, Biskoppen er fra Polen og skønt han har været biskop siden 2000, forstår han endnu ikke finsk. Det samme gælder det store flertal af præster, for det skulle kun være to eller tre af dem, der er i stand til at tale og forstå finsk (eller svensk). Resultatet er, at de finske katolikker (hvoraf mange enten er ungarske flygtninge fra 1956 eller disses ægtefæller og børn) føler sig svigtet af deres kirke, som de mener kun tager sig af de polske indvandrere, der er kommet til landet efter kommunismens fald. En klage til den nordiske delegat er blevet afvist som grundløs.

I Sverige har biskoppen i december 2005 udsendt et hyrdebrev mod bevægelsen "Katolsk Vision". Det blev læst op i kirkerne og lagt ud på bispedømmets hjemmeside. Til trods for at biskoppen senere har erkendt, at det indeholder flere misforståelser, er det ikke blevet fjernet. Generelt kan man sige, at forholdet mellem de personer, der står bag "Katolsk Vision", og deres biskop ikke er præget af gensidig venlighed.

I Norge er situationen en helt anden. Der er (som det også blev fortalt af den norske repræsentant på Freisingmødet) et vist samarbejde med den nye biskop af Oslo, som havde indvilget i at holde

et foredrag om arven fra Det andet Vatikanerkoncil ved "Vi er også kirkens" årsmøde i november. Også dominikanerne i Oslo var positive, men ellers var de norske deltagere lidt uenige om, hvor positive de øvrige præster var.

Mit eget indlæg om Danmark havde jeg delt i tre dele. Først orienterede jeg om folkekirken, fordi vi har en kirkeordning, som er helt forskellig fra den svenske. Skal vi forstå vor kirke, må vi kende det religiøse landskab, den befinder sig i. Derefter talte jeg om den katolske kirke og til sidst om VEOK. Af problemer for katolicismen i Danmark nævnte jeg, at vi ikke ved, hvem der er katolikker – set fra et sociologisk synspunkt. Hvor mange er etniske danskere? Hvor mange immigranter? Hvor mange er fødte katolikker og hvor mange er konvertitter? Vi ved heller ikke, hvorfor de har konverteret (trods Yvonne Maria Werners bog "Nordisk katolicism: katolsk mission och konversion i Danmark i ett nordiskt perspektiv", 2005). Eller hvorfor så mange forlader kirken.

Derudover var der to lange foredrag. Først talte Christian Weisner om perspektiver for reformer under Benedikt XVI og derefter Baby Johannessen om sine erfaringer som katolik gennem 30-40 år og om sine tanker for reformer. Christian kunne her fortælle, at der var kommet svar på IMWAC's brev til Benedikt XVI. Ikke fra Vatikanet ganske vist, men fra sekretæren for nunciaturen i Berlin. En diplomatisk brøler, forårsaget af at han som daværende formand om IMWAC var tysker. Paven ville ikke tale med os, men opfordrede os til lokalt at kontakte vor biskop, hvis vi ønskede at drøfte vore reformønsker.

Baby Johannessens foredrag var strålende, så jeg håber, at nordmændene vil lægge ud på deres hjemmeside. Da en bagefter spurgte, hvad vi skulle diskutere, for alt var så indlysende rigtigt, kunne jeg ikke lade være med lidt provokerende at spørge, hvad vi mente, når vi talte om økumeni. For bortset fra at det i Tyskland, hvad Christian klart havde fortalt, handlede om fælleskommunion, forekom det mig, at ordet i virkeligheden var indholdsløst. Her i Norden er vi jo ikke indstillet på at give protestanterne noget som helst. Hvad vi kræver, er "surrender"! Vi fik desværre ikke tid til at diskutere det, for nordmændene skulle med bussen til Arlanda. Og så sluttede mødet.

Men inden da havde vi besluttet, at vi ville etablere et nordisk samarbejde, bl.a. ved udveksling af informationer og materiale, samt holde et fællesnordisk reformkatolsk møde i Oslo om et par år.

Lad mig til sidst nævne de 5 punkter, som blev formuleret i Østrig i 1994 og som stadig er "grundloven" for vort arbejde:

"Vi ønsker, at Rom skal

- respektere hele Guds folk, hvad enten der er tale om ordinerede eller ej
- tildele kvinder samme rettigheder i kirken som mænd

- gøre cølibatet frivilligt for præster
- acceptere menneskers seksualitet
- prædike evangeliet som et glædesbudskab”

Med ønsket om et godt nytår for alle VEOK's medlemmer

Kaare Rübner Jørgensen

P.S. Med det meget indirekte svar fra pave Benedikt XVI har VEOK's bestyrelse henvendt sig til biskop Kozon med ønske om et møde. Svaret fra biskoppen har været positivt, så vi ser frem til at mødes med ham i nærmeste fremtid – til gavn og glæde for os alle.

VEOK's Nyhedsmails udsendes til de medlemmer der har oplyst e-mail adresse. Hvis du ikke ønsker at modtage disse mails fremover, så giv os venligst besked. Adressen står nederst på dette brev.

Nyhedsmail'en vil også kunne læses på vor hjemmeside: www.VEOK.dk
Orientering fra formand og bestyrelse vil fortsat blive sendt i nyhedsbreve, som tilgår alle foreningens medlemmer per e-mail eller post.
Indholdet i de breve og meddelelser, der bringes i VEOK's nyhedsmail,

er ikke nødvendigvis udtryk for foreningens holdninger.

Henvendelse til redaktionen af VEOK's nyhedsmail:

Jens N Buch, ansvarshavende

Madvigs alle 12

1829 Frederiksberg C

Tlf: 3324 3040 - FamBuch@DBmail.dk

Foreningen VEOK - Vi-Er-Også-Kirken - www.VEOK.dk

Formand: Bent Raith Marbækvej 8, 4050 Skibby

Tlf: 4752 7113, Fax: 4752 7362

E-mail: Formand@VEOK.dk